

A herdanza do marqués

Conchi Regueiro

BAÍA EDICIÓN S

Conchi Regueiro (Lugo, 1968)

Traballadora social e pedagoga, dedicouse nos últimos tempos a proxectos nos eidos da Igualdade e da Formación Ocupacional.

Escrebe bastante, por non dicir moito, xa que, na súa opinión, non hai nada como contar historias. Principalmente de Ciencia-Ficción, aínda que todas valen, e ningunha será rexeitada polo seu apetito narrativo.

Ten unha obra variada, tanto en galego como en castelán, composta por bastantes contos e algún que outro artigo en publicacións especializadas de Literatura Fantástica, e tamén por uns cantos libros: *Tempos agradables* (2002) (III Premio de Novela Mulleres Progresistas); *Un marciano neste mundo* (2004) (Finalista do I Premio Meiga Moira de Literatura Infantil e Xuvenil); *La estirpe de Tordón* (2005); *O tesouro das ánimas* (2006); *Vistas al río* (2007) e *La moderna Atenea* (2008): unha repoluda familia numerosa de páxinas e palabras que a autora quere ampliar máis e máis.

*Para toda a familia que me precedeu.
Eses Regueiro e eses Digón que loitaron
e traballaron no seu tempo para construír
un bo presente e un mellor futuro dos
seus e, por extensión, do mundo.*

A mellor herdanza que calquera pode ter.

Primeira parte:

Jonathan

From: Zoila Romil Gutiérrez
<zoilapretty@freemessenger.com>
To: Jonathan Crego Alvar
<jcregoalvar@correiodebalde.gal>
Subject: CHEGAMOS!!
Date: Wed, june 21, ... 22:42:45

Ola, Jon, aquí estou, enteira e viva, aínda que na banda teimarades con que desaparecería no medio de calquera fraga de camiño á miña nova aldea, pero coa calor que petou no coche durante toda a viaxe ben pensei que derretiamos nos asentos. Está igual por aí? Porque aquí é morrer, e iso que dicían que as temperaturas no monte son máis mornas, pero pasan das dez e media da noite e o termómetro non baixa dos trinta graos :-DDDD, non sei que será de nós cando chegue de verdade o verán porque se en xuño isto é así....

Agora estou soa na casa. Mamá e Mati baixaron a dar unha volta para coñecer mellor o sitio e ver se na rúa corría un pouco máis de fresquiño pero eu preferín quedar aquí a mandarche este emilio, chuleándolle a Mati o seu portátil e a conexión sen fíos que aquí funciona coa velocidade dun carro de vacas por non sei que da cobertura :-DDDD. Dilles a Vane e a Ali que esta semana as chamarei e que se non lles escribo é porque perdín os seus enderezos completos, que mos manden nun correo. Aquí, nin pensar en usar o messenger, non daría chegado a primeira mensaxe nin en tres días.

A verdade é que a casa onde imos vivir impón un pouco. É grande, vella, case en ruínas, chea de ruídos da madeira que estala e moi escura. Agora teño todas as luces acesas e a piques estiven un par de veces de chamar a esas dúas polo móbil para que volvesen do paseo, pero sei que axiña me afarei a todo isto, e elas teñen moita ilusión co novo negocio de turismo rural e conservas artesanais, así que calquera lles di nada. De todos os xeitos, non pareceron moi contentas

cando por fin chegamos. Acaban de construír un centro comercial na entrada da aldea que dá ao lugar o mesmo aspecto que calquera sitio menos enxebre dos que nos arrodeaban até hai pouco e a nova estrada levou parte dos terreos da nosa casa, e con eles moitas froiteiras. O peor é todo o choio que aínda nos espera, xa que para setembro, antes do comezo das clases, queren ter listos polo menos varios cuartos para os hóspedes atrasados e tamén producir as primeiras marmeladas con froitas da tempada (seguro que non me achegarei ao río nin unha soa vez, a este paso ☹).

Xa vin onde irei o ano que vén, precisamente pasamos por diante e agonieime moito: nin sequera é instituto, é unha cousa que se chama Colexio Público Integrado “Marqués de Vilacardoso” (aquí hai un monte de cousas con ese nome), e tócame compartir sitio con nenos de todas as idades, até cos pequechiños de Infantil, é un lerio. Pedinlle a mamá que me enviase xa ao instituto onde van os de BAC de aquí, pero ela negouse porque son moitos quilómetros para facer en inverno e que xa se verá onde vou cando remate a ESO que, de

momento, aínda teño que recuperar as dúas materias, e menos mal que irei ao insti facer eses exames ;) (porque a idea que ti me comentabas de quedar con meus avós durante o próximo curso nin me atrevín a soltala, vendo a teima que teñen co demo desta nova vida).

Por que non lle dis a teus pais de vir todos até aquí coa autocaravana? Así poderíamos vernos e falar. Non dicías que a eles lles gusta andar por estes sitios de monte? Pois por esta comarca din que hai unhas paisaxes moi bonitas (a ver se unha fin de semana imos por aí as tres). Bótovos moito de menos a todos, e iso que só hai un día que non nos vemos. Dálle recordos á tropa toda, tamén a Pachi e a Luisma se os ves, e dille a Nere que tentarei mandarlle as cancións, pero que de momento, con esta conexión, é imposible. Bicos para todos, Zoila

A antiga casa dos Ervedelo non é recuperable, é unha ruína que aínda ten aspecto de vivenda escangallada e que un día caerá, ben en anacos ou ben enteira, por moito que teimen as dúas mulleres en limpar e fregar. Cando baixei a comprar os medicamentos os da farmacia non deixaban de falar das que acababan de chegar con curiosidade pero tamén desde un estraño ton escandalizado. A panadeira fungaba algo sobre a herdanza da descoñecida sobriña do vello Dimas e rosmaba polo baixo sobre a pouca idoneidade desa nova veciña por misteriosos motivos que non puiden escoitar, pois, ao igual que sempre, calaron todos como petos mentres eu facía o meu pedido, pagaba e saía. Ben sei que quedaron falando sobre min e a miña familia uns minutos antes de proseguir a charla interrompida, pero eu prefiro non facer caso desas cousas, malia o moito que molestan aos da casa. Por iso son eu a que vén a estes recados.

De volta, distinguín a rapaza que irá á miña clase o próximo curso. Estaba axudando ás dúas mulleres no exterior da casa. Parece desas mimadiñas de cidade, con roupas modernas que eu nunca levarei porque papá e mamá xamais mo permitirían, desas que foxen cando comproban o que é isto, como fixeron tantas da primeira fase dos adosados. Porén, ao verme, saudoume coa man e até me sorriu, algo que non moita xente de aquí fai. Quede tan abraiada que preferín dar media volta e liscar. Non me acaban de gustar as novidades, como a moita xente da aldea, malia que en ocasións estea tan angustiada por todo o que me arrodea que desexe con todas as forzas un cambio no que sexa.

Na casa, mamá preparaba o xantar na vella cociña de butano. Tocaban lentellas, nun daqueles guisos irrecoñecibles cos que semanalmente adoita castigar a toda a familia, e de novo apenas conseguiu disimular o seu aceno de noxo mentres botaba ao chou especias e demais aderezos sobre aquela fervente galdrumada parda.

—Ola —rosmei eu sen entusiasmo—, a que hora xantamos?

—Isto case está —contestou ela coa mesma falla de entusiasmo, contendo unha arcada cando unha bafurada do vapor daquel guiso lle alcanzou o nariz. Tito entrou na cociña e a ousadía dos seus sete anos permitiulle expresar en voz alta o que eu preferira calar:

—Que asco, por que non comemos outra cousa? —dixo sen medo, e mamá a piques estivo de imporlle algún dos castigos reservados ás insubordinacións alimentarias. Sóubeno con claridade porque eu mesma pasara moitos á súa idade, pero tratábase de Tito, o seu favorito, así que se limitou a recordarlle a obriga de comer todo o que lle puxesen no prato e a advertirlle, sen demasiado rigor, que xa estaba ben de caprichos.

—Vin as novas da casa dos Ervedelo —dixen eu, tentando que ese partillar de información me permitise esquecer a masa repugnante á que me tería que enfrontar coa única axuda da miña vella culler e un olfacto eses días un pouco tocado por un arrefriado.

—Ah, si, e como son? —preguntou mamá, tapando con forza a pota como se temese que unha

besta fose escapar dela e sen mostrar un chisco de curiosidade polo grupo da farmacia.

—Pois... parecen de cidade –contestei eu, non moi segura–. Son dúas mulleres, duns trinta e pico anos ou así, e unha rapaza da miña idade.

Mamá ía facer algún comentario sobre o asunto, pero quedou interrompidopola entrada do tío Antón.

—Lentellas... –fungou como un neno pequeno tras mirar o interior da ola–, por que non comemos outra cousa?

—Outro que tal... Non quedamos en que hai que comer de todo? –silabou mamá cun ollar fero.

—Muller, pero lentellas... Por que non un coelliño? Eu axiña podo traerche un preparado e...

—Hoxe tocan lentellas e lentellas comeremos –concluíu mamá con ese ton que nin un xigante sería capaz de rebater–. Anda, vai buscar a Mariano e a Lois.

Non se fixo necesario cumprir o encargo co segundo porque neses mesmos intres entraba portando os dous coellos da encarga da fonda.

—O encargo deses parvos —rosinou meu irmán maior—, que hai de comer? Ole fatal.

Mamá tirou con rabia o cullerón ao vertedoiro e por unhas décimas de segundo pareceu que detrás iría tamén a pota con todo o seu contido, pero mamá sabe sempre onde parar.

—Pon a encarga na cesta e tápaa cun pano limpo —ordenoulle con voz fría—, e nada máis rematar de xantar báixaa, que queren preparalos de non sei que xeito para unha cea e necesítanos axiña.

—Pero, mamá, imos comer esa cousa? —teimou Lois mentres cumpría a primeira parte da orde.

—Dixen que hoxe comeríamos lentellas e morra o conto, e, como sigas por aí, prepárate.

Lois blasfemou polo baixo. A súa natureza testán non parecera quedar conforme con todo

aquilo, por iso Tito se achegaba ao seu carón para ser privilexiado espectador do seu seguinte paso, pois adoraba todo o que dicía ou facía o irmán maior. Non quedou defraudado, por suposto. Nun movemento, lento no inicio e logo moi rápido, Lois arrincou unha das patas daqueles coellos e comezou a devoralas como se fose a súa derradeira comida na vida. Tito ría sen ningún disimulo, encantado como sempre daquelas saídas do seu heroe doméstico, e nin o suborno dunhas febras daquela lustrosa carne crúa fixo baixar o volume dos seus risos. Papá entrou precisamente cando Lois remataba de chuchar os finos ósos.

—Pero ti, es idiota? Que estás a facer? —berrou retoricamente, pois a peza mutilada baixo o pano a medio quitar deixaba ben ás claras o acontecido. Mamá, que aínda non se decatara, chegou até el nun par de alancadas e pareceu que lle daría unha cotelada como cando era un neno, pero conseguiu conter o impulso.

—Lois, fillo, ti estás parvo ou que? —dixo, en troques—. Como se che ocorreu estragar a encarga, eh? Que imos levar agora a esa xente, eh?

—Boh, mamá, eu tiña fame, e non son capaz de comer esa trapallada —contestoulle cun ton que nin o propio Tito se permite por demasiado infantil. Papá non tivo a capacidade de contención da súa dona e soltoulle unha labazada que lle alcanzou en toda a caluga.

—Papá... —protestou.

—Tesme farto, de verdade que xa non sei que facer contigo. Ás veces pareces parvo, ou tolo, ou non sei que pareces.

—Pero, papá —repetiu Lois sen ganas.

—Vai preparar outro coello, anda. Até que non estea listo non sentarás á mesa, e esquécete de comer outra cousa que non sexa o que preparou túa nai, e o prato enteiro, ademais. Se non, quedas en xexún até mañá. Veña, bule.

Lois saíu da cociña fungando polo baixo sobre a inxustiza das novas ordes e eu non puiden deixar de dar a razón a papá, malia a miña crecente repugnancia ante o espectáculo fumegante que

xa esperaba no centro da mesa a ser repartido en equitativas racións. Ás veces Lois comportábase como un neno pequeno, a pesar de estar case na maioría de idade, como tanto lle gustaba lembrarnos aos irmáns pequenos neses días. Cando o correspondente prato cheo estivo fronte a min, eu tiven que desviar a mirada daquela masa burbullante que parecía viva e que estaba obrigada a engulir sen chistar e os meus ollos foron pousar sobre a vella litografía do marqués de Vilacardoso pendurada sobre a porta. Como sempre, experimentei esa caste de hostilidade que me provocaba o seu aceno arrogante, separado máis de douscentos anos daquel intre, pero non puideron seguir desenvolvéndoos porque mamá me apuraba a comer antes de que arrefriase a miña ración.

—Así que xa están as novas na casa do vello Damián —rosmou, seica buscando conversa nunha mesa demasiado concentrada en meter na boca a culler a medio encher e engulir controlando as arcadas.

—Si, din que van poñer unha casa de turismo rural e facer marmeladas ou así para vender aos

turistas —apuntei eu, lembrando anacos da conversa escatimada da farmacia.

—Máis xente nova. Isto é a fin —protestou o tío Antón, metendo o alimento na boca ao xeito dun xarope da tose de mal sabor.

—Bah, seguro que axiña liscan, son de cidade —sinalou mamá pouco convencida. Seu irmán adoitaba ser preclaro nas conclusións, e ben sabía que aquela non tiña consistencia abondo. Así e todo, apetecíame ver de novo á rapaza que me saudara coa man. Ela aínda non coñecería a historia da miña familia e seguro que non lle importaría conversar comigo algunha vez. Tiña seguramente uns poucos días para facer esa amizade, antes de que informantes piadosas a puxesen sobre aviso. Estaría ben tratar con persoas que me falasen doutros lugares e doutros costumes, para variar.